

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

مدرنیزه کردن آموزشهای فنی و حرفه‌ای
موسسه خدمات مشاوره‌ای **BIBB**

امور بین المللی سازمان

خرداد ۱۳۸۷

فهرست مطالب:

مقدمه

موقعیت موسسه BIBB در مشارکت های بین المللی در حوزه آموزشهای حرفه ای

خدمات مشاوره ای BIBB در موضوعات آموزشهای فنی و حرفه ای

- توسعه سازمانی / ظرفیت سازی موسسات

- استاندارد شغلی و شرح مشاغل

- استاندارد آموزشی و برنامه درسی

- استاندارد ارزشیابی

- مربیان

- مواد و وسایل آموزشی و یادگیری

- حفاظت‌های محیطی

- بانک اطلاعاتی و مستند سازی

- آخرین دستاوردهای سیستم

مقدمه:

با بروز پدیده جهانی شدن در روند اقتصاد، افزایش رقابتهای بین المللی و تحولات ناشی از توسعه و پراکندگیهای جغرافیایی در بازار کار اهمیت نیاز به استراتژی سیستم آموزش را افزایش می بخشد. اکثر کشورها در اصلاحات سیستم آموزشی خود نسبت به گسترش آموزشهای عمومی و دانشگاهی تمایل بیشتری نشان می دهند در حالیکه آموزشهای فنی و حرفه ای در این مقایسه جایگاه چندان با اهمیتی ندارد.

بعلاوه در اکثر کشورها آموزشهای فنی و حرفه ای بخشی از سیستم آموزش متوسطه و یا دانشکده هایی که فارغ التحصیلان آن بنا بر نوع تقاضای جامعه به دانشگاه را می یابند، محسوب می شود. ارزشیابی از این سیستم نشان می دهد که کارفرمایان از کیفیت این گونه آموزشها راضی نیستند و غالباً از کیفیت ناچیز آموزش و فقدان مهارتهای کاربردی کارآموزان و عدم تناسب محتوای آموزشی رضایت ندارند.

اگرچه توسعه اقتصادی به میزان زیادی به تطابق سیستم آموزشهای فنی و حرفه ای با تقاضای اقتصادی و اجتماعی جامعه بستگی دارد مثلاً اکثر کشورها باید در جایگاه خاصی به سیستم آموزش فنی و حرفه ای اهمیت دهند و ضرورت آن را در موارد مذکور در ذیل تاکید کنند:

- ارائه برنامه های آموزشی کاربردی و فرصتهای مادام العمر در راستای ارتقای اشتغالزایی و پویایی شغلی
- طراحی و تدوین نظام آموزش فنی و حرفه ای که هماهنگ با نظام کاربردی باشد
- محوریت بخشیدن نظام آموزش فنی و حرفه ای با سیستم اشتغال و نیازهای بازار کار
- آمادگی جوانان با مهارتهایی با استاندارد پیشرفته

بهره برداری از همکاریهای همزمان سایر دستگاهها در کسب مهارتهای پیشرفته و حمایت در تقویت توسعه سیستم آموزشهای فنی و حرفه ای را نباید از نظر دورداشت. اجزا ذیل از نمونه های کاربردی مدل آلمان می باشد:

- حجم مالی ناچیز
- سوابق آموزشی مطابق با نیازها و شرایط بازار کار
- مزایای یادگیری
- ماهیت ملی استاندارد های به ثبت رسیده کیفی در شاخه آموزشهای فنی و حرفه ای
- نرخ نسبتاً پایین بیکاری جوانان با سایر کشورها.

شرایط BIBB در مشارکتهای بین المللی VET

در طول چند سال اخیر میزان تقاضاهای بین المللی در حوزه های کارشناسی و مشارکتهای BIBB تا حد چشمگیری افزایش یافته است. سازمانها و موسسات داخلی و خارجی برای آگاهی از چگونگی بهره برداری از امکانات موسسه مذکور و بهره مندی از آموزشهای فنی و حرفه ای، پژوهش و انجام پروژه های مشترک در سطح بین المللی و اروپا با این نهاد در تعامل مستقیم قرار دارند. موسسات مذکور در ذیل از بعد کارشناسی با BIBB در ارتباط می باشند:

- وزارتخانه های آموزش و پرورش و تحقیقات آلمان، کار و اقتصاد، توسعه و همکاریهای اقتصادی، GTZ، کمیته مستمر ارتقا پژوهش و برنامه ریزی درسی، سایر موسسات آلمانی
- متولیان بخش آموزش در آلمان، موسسات تحقیقاتی، اتاق بازرگانی، شرکای اجتماعی، سازمانها و موسسات
- موسسات دولتی فعال در بخش آموزشهای فنی و حرفه ای در سایر کشورها، نمایندگان امور خارجه / سازمانهای دولتی در اروپا و خارج از اروپا
- موسسات اروپایی و چند ملیتی به ویژه ۲ نهاد از اتحادیه اروپا (مرکز اروپایی توسعه آموزشهای فنی و حرفه ای و موسسه اروپایی آموزش که بر موضوع آموزشهای فنی و حرفه ای تاکید ویژه ای دارد. تعامل نزدیک با مراکز بین المللی UNESCO/UNEVOC در مراحل آغازین خود قرار دارد.
- BIBB با متولیان آموزشی و مشاوران بین المللی که در صدد کسب امتیاز از این نهاد هستند در رابطه قرار دارد. تعداد کثیری از کشورها از جمله موسسات چند ملیتی در جستجوی مشارکتهای طولانی مدت با BIBB هستند. از سوی دیگر یکی از اهداف موسسه مذکور پاسخگویی به تقاضای سیاستهای آموزش فنی و حرفه ای در راستای ارتقای تبادل دانش، ایده ها و تجربیات است.
- مشارکت با کشورهای عضو اتحادیه اروپا یکی از اهم فعالیتهای موسسه BIBB است،
- از زمانیکه موسسه BIBB با مسئولیت آموزش های فنی و حرفه ای در سال ۲۰۰۰ با هدف عملیاتی کردن پروژه آموزشهای فنی و حرفه ای " لئوناردو داوینچی " تاسیس گردید موضوع هم افزایی در بافت همکاری جایگاه خاصی به خود گرفته است. در کل BIBB از مزایای برنامه های آموزشی اروپا و پروژه های پایلوت که منجر به تقویت ساختار سیستم آموزش حرفه ای در آلمان می شود برخوردار می باشد.
- کشورهای اروپایی و غیر اروپایی بسیار توسعه یافته که در مرحله گذر به سوی جامعه دانش محور قرار دارند و از سوی دیگر در زمره کشورهایی که در رقابت جهانی سهم عمده ای دارند و بر موضوع آموزشهای فنی و حرفه ای تاکید ویژه ای دارند عمدتاً روابط تنگاتنگی با موسسه BIBB در خارج از اروپا، موسسات چند ملیتی، سازمانهای دولتی، غیر دولتی و مراکز خصوصی دارد.
- حوزه مهم دیگر مبحث مشاوره است که با مشارکت کارکنان یا مشاوران انجام می شود تا میزان رضایتبخشی کشورهای در حال توسعه را نسبت به پاسخگویی به نیازهای خود ارزیابی نماید.

موسسه BIBB میزان تعداد کثیری از بازدیدکنندگان از سرتاسر دنیا است که به کسب اطلاعاتی در خصوص سیستم آموزشهای فنی و حرفه ای آلمان، نقش و وظائف BIBB و طیف خدمات و فعالیتهای آن علاقمندند. روند رو به رشد در تقاضای بین المللی بیانگر تطابق هماهنگیهای اقتصادی و توسعه آموزشهای فنی و حرفه ای است، لازم به ذکر است که BIBB مهارتهای خود را مستمرا با حوزه بین المللی آموزش فنی و حرفه ای منطبق می کند که می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- BIBB در سال ۱۹۸۹ به واسطه برخورداری از تجربیات بنیادین ، به کسب عنوان دفتر همکاریهای آلمان در اجرای برنامه های آموزشهای فنی و حرفه ای در سطح اروپا موفق گردیده است و در سال ۲۰۰۰ توانست این فعالیتهای را رسماً تحت عنوان مرکز ملی آموزشی آلمان در اروپا تغییر دهد.
- تعامل موسسه BIBB با پروژ های اروپایی (از جمله آن دسته از پروژه هایی که از طرف کمیسیون اروپایی در برنامه آموزشی فنی و حرفه ای سرمایه گذاری می شود)
- مشاوره و همکاری در ارتقا پروژه در اصلاح ۱۱ ایالت در اروپای مرکزی و شرقی با موضوع چارچوب برنامه های آموزشی
- پروژه های بین المللی با ترکیه، چین، آمریکا، کره جنوبی و استرالیا
- پروژ هایی که به مقایسه تطبیقی پژوهشهای بین المللی و مطالعات مهمی که توسط OECD ، CEDEFOP و موسسه آموزشی اروپا اجرا می شود می پردازد.
- اجرای مجموعه ای از پژوهشها، سمینار سیاستهای آموزشهای فنی و حرفه ای ، گردهماییهای تخصصی، تبادل تجربیات میان پژوهشگران و وظائف کارشناسان در کشور در حال توسعه و صنعتی شدن بصورت کوتاه مدت.
- تعداد کثیری یادداشت تفاهم بین المللی که غالباً به موضوع آموزشهای فنی و حرفه ای بازمی گردد، این گونه عملکردها اکثراً در حوزه فعالیتهای بلند مدت می گنجد.

خدمات مشاوره ای BIBB مرتبط با سیستم آموزش فنی و حرفه ای:

توسعه سیستم (ظرفیت سازی) به بهبود ساختار چارچوب ، تقویت و مدرنیزه کردن سیستم آموزش فنی و حرفه ای کمک می کند و آن را جز کاملی از آموزشهای تئوری و عملی محسوب می نماید. تنظیم سیاستهای مربوطه به تناسب ساختار فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در کشورهای رقیب نقطه آغازین فعالیتهای در راستای تجزیه و تحلیل مشترک و طراحی و تدوین استراتژی برای اصلاح سیستم آموزش فنی و حرفه ای و بهبود کارایی سیستم می باشد. BIBB خدمات مشاوره ای در طراحی سیستم و در طول مراحل ساخت سیستم را به شرکا و بخشهای خصوصی ارائه می دهد.

توسعه سازمانی و ظرفیت سازی

سیستم آموزش فنی و حرفه ای با افزایش فشار در ارتقا کارایی مواجه است در این راستا موسسه BIBB تجربیات منسجمی در طراحی و توسعه آموزشهای فنی و حرفه ای منطبق با بازار کار دارد :

- برنامه های پژوهش و توسعه ظرفیت سازی
- طراحی چارچوب معمول در راستای کارایی سیستم آموزش فنی و حرفه ای
- جمع آوری، پیکره بندی و افزایش اطلاعات و مواد آموزشی سیستم آموزش فنی و حرفه ای
- توسعه و کنترل اجرای کار و سیستم گزارش دهی

استاندارد شغلی

موسسه BIBB توانمندی و مهارت خود را در بحث تهیه و تدوین استاندارد آموزشی متناسب با بازار کار جامعه به اثبات رسانده و خدمات مشاوره ای نظیر روش تهیه و بازنگری استاندارد شغلی در قالب برگزاری نشستهای تخصصی کارشناسان هر رشته ، برپایی کارگاههای آموزشی در تسهیل روشها و چگونگی تهیه استاندارد شغلی را ارائه می دهد.

استاندارد آموزشی / برنامه درسی

معمولا استاندارد آموزشی در خصوص اهداف یادگیری، محتوای آموزشی و به تناسب آن طول دوره و ساختار آموزشی را توضیح می دهد این استانداردها محور اصلی آموزشهای فنی و حرفه ای از یک سو و تطابق محتوا با بازار کار جامعه متنوع از سوی دیگر می باشد. این موسسه در طول ۶ سال به تولید ۴۷ استاندارد آموزشی جدید و بازنگری ۱۲۸ استاندارد موفق شده است.

آزمون و ارزشیابی

آزمون و اخذ ارزشیابی از کارآموزان یکی از ابزارهای توانمند استاندارد کیفی در سیستم اعتباربخشی آموزشهای فنی و حرفه ای محسوب می گردد. کارایی هر ارزشیابی به ساختار آزمون ، سلسله مراتب آن ، روایی و کارایی آن بستگی دارد. موسسه BIBB در خصوص نحوه برگزاری و سازماندهی آزمونهای شفاف و دقیق بر اساس استاندارد نظارت کیفی خدمات مشاوره ای ارائه می دهد.

مربی

موسسه BIBB در حوزه آموزش مربی فعالیتهای چشمگیری را نظیر آموزش برای کسب مهارتهای استراتژیکی، آموزشهای مجازی و تبادل تجربیات مربیان ارائه می دهد.

مواد آموزشی

این موسسه خدمات تهیه مواد آموزشی، سیستم مالتی مدیا و طراحی شبکه یادگیری را ارائه می دهد.

مستند سازی

در چرخه فعالیتهای هر نهاد توسعه پایگاه اطلاعاتی و دسترسی به تبادل اطلاعات از جایگاه خطیری برخوردار است.